

Kardeş Kent İlişkilerinin Geliştirilmesinde Diplomasinin Yeri ve Kapsamı: Uluslararası İstanbul-Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali Örneği

*

Hasan Akgün¹

ORCID: 0009-0008-5263-0908

Öz

Küreselleşmenin yönetim, siyaset ve dış politika alanında yaptığı devrim, iletişim ile bilgi teknolojilerinde ve ulaşım ağında yaşanan değişim toplumları birbirine yakınlaştıran kültürel alışverişin hızlanmasını etkilemiştir. Bu etki, kardeş kent uygulamasının doğuşuna zemin hazırlayan unsurlardandır. Dünyanın sınırlarının küçülmesinin etkileri yerel yönetimlerde ve belediyeçilik faaliyetlerine de yansımış ve yerel yönetimlerin diplomasinin yeni aktörleri olarak uluslararası ilişkiler faaliyetlerine zemin hazırlayarak onlara yeni görev ve sorumluluklar getirmiştir. Ülkeler arası karşılıklı işbirliğinde bu görevlerin başarı ile yerine getirilmesi ve sürdürülebilirliği üzerine uluslararası politikaların etkileri kaçınılmazdır. Bu kapsamda; çalışmamıza başlarken siyaset ve yönetim anlayışlarının, diplomasinin ve yerel yönetimlerin tarihsel süreçte hangi aşamalardan geçerek bugüne geldiği küreselleşmenin etkileri altında kısaca verilmeye çalışılmıştır. Çalışmamızın bundan sonraki aşamalarında kamu diplomasisi ve kültürel diplomasi gibi stratejik iletişim araçları üzerinde durularak bu alanların birbirleriyle ve kardeş kent uygulamasıyla ilişkisi değerlendirilmiştir. Ardından kent diplomasisi ve diplomasinin yeni aktörleri olan kentler ve yerel yönetimlerin uluslararası alandaki rolleri, kentlerin uluslararası politikadaki önemi, bu süreci hazırlayan dinamikler, kentlerin artan rolünde yerel yönetimlerin vizyonu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışmamızın son kısmında; uluslararası politikada kentlerin artan önemi, Büyükçekmece Belediyesinin uluslararası faaliyetleri ve kardeş kent ilişkilerine yönelik çalışmaları bağlamında Uluslararası İstanbul-Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali örnek olayı aracılığıyla incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kardeş Kent İlişkileri, Yerel Diplomasi, Uluslararası İstanbul-Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali

¹ Dr., Büyükçekmece Belediye Başkanı, E-posta: baskan@bcekmece.bel.tr

The Place and Scope of Diplomacy in Developing Sister City Relationships: The Example of The International İstanbul- Büyükçekmece Culture and Art Festival

*

Hasan Akgün²

ORCID: 0009-0008-5263-0908

Abstract

The revolution brought about by globalization in the fields of governance, diplomacy and foreign policy, changes in communication through information technologies and the transportation network have affected acceleration of cultural exchange, bringing societies closer. This effect is one of the factors that paved the way for the birth of the sister city implementation. The effects of our increasingly interconnected world are also evident in local governments and municipal activities, and they have brought new duties and responsibilities by setting the stage for the international relations endeavors of local governments, the new actors in diplomacy. Given the mutual cooperation between countries, the influence of international policies on the fulfillment and sustainability of these duties is inevitable. At the outset of our study, we provide a brief description of the political and administrative comprehensions, diplomacy, and the evolution of local governments historically influenced by globalization. In the next stages of our study, we emphasized strategic communication tools like public diplomacy and cultural diplomacy, exploring their interrelationships and the sister city implementation was evaluated. Then, the role of cities and local governments in the international arena, the importance of cities in international politics, the dynamics that prepared this process, and we sought to reveal the vision of local governments concerning the growing role of cities. Lastly, in our study, we highlight the growing importance of cities in international politics. Further, we examine the international activities of Buyukcekmece Municipality, particularly its engagement with sister city relations, through a case study: The International İstanbul Buyukcekmece Culture and Art Festival.

Keywords: Sister City Relations, Local Diplomacy, International İstanbul Buyukcekmece Culture and Art Festival

² Phd., Buyukcekmece Mayor, E-mail: baskan@bcekmece.bel.tr

Giriş

Günümüzde diplomasi gibi stratejik iletişim araçlarının gücü hissedilir derecede artmıştır. Diplomasıyı bu sürece hazırlayan temel unsurlardan biri ve belki de en önemlisi küreselleşmedir. Sovyetler Birliği'nin çöküşünün ardından Soğuk Savaş'ın bitmesiyle küreselleşme tüm dünyada hızlı bir şekilde yayılmaya başlamış; ekonomiden, sosyal yaşama, iletişimden, ulaşımına hemen her alanı etkilemiştir. Bu etkileşimden diplomasi de payına düşeni almış; değişim rüzgârlarının yansımaları diplomatik ilişkileri yaklaşım ve uygulama olarak etkilemiştir. Tabii bu etkide I. ve II. Dünya Savaşları'nın da rolü olmuştur. Savaş sonrası ağır yıkımlar diplomaside daha ılımlı yaklaşımlara yerini bırakmış, sert güç kullanımından devletleri uzaklaştırmıştır. Bu durumda diplomaside yeni aktörlerin devreye girmesi elzem olmuştur. Kamu diplomasisi, küresel diplomasi ve kent diplomasisi gibi kavramlar dış politika da bolca yer almış ve ülkeler için dış politikanın vazgeçilmez araçları hâline gelmiştir.

Küreselleşme; iletişim ve ulaşım da mesafeleri küçülterek, kentlerin birbirlerine yakınlaşmasını sağlayan, zaman içinde gelişip değişmelerinin önünü açan ve önemlerinin artmasında etkili olan bir güce dönüştüğünde kentlerin rolünün değiştiği ve güçlerinin arttığı görülmektedir.

Yerel yönetimler kentlerin artan rolü karşısında ön plana çıkmıştır. Önceleri sadece yerel ihtiyaçlara hizmet sunan birimler olarak tanımlanırken gerek ortaklıklar gerek çeşitli alanlarda kurdukları iş birlikleriyle günümüzde uluslararası ilişkiler alanında yer almakta ve ülke tanıtımında önemli katkılar sağlamaktadırlar.

Yerel yönetimlerin hem bölgesel olarak kent sorunlarına, hem de ulusal çaptaki küresel sorunlara çözüm arayışları ülkeler arası deneyim ve bilginin paylaşılması ile kolaylaşmaktadır. Sosyal, ekonomik, eğitimle ilgili ve kültürel ve ticari alanlarda etkileşimlerin artırılmasının aracı kurumlarına dönüşen, bu amaca hizmet eden yerel yönetimlerde "kardeş kent" ilişkisi uluslararası ilişkilerin gelişmesine katkı sunmaktadır. Gerek bu ilişkilerin geliştirilmesinde gerek ülkeler arası etkileşimi artırmak amacıyla çeşitli araçlar kullanılmaktadır. Festival ve etkinlikler de bu araçlardan biridir. Çok sayıda ülkenin ve ülke vatandaşının bir araya gelerek kültürel etkileşimlerde bulunması, kendi kültürlerini tanıtacak bir platformda buluşmaları ülkeleri birbirine yakınlaştırmakta bu da ülkeler arası barışın kalıcılığının, yardımlaşmasının ve

güvenliğin önünü açmaktadır. Çalışmamızda, Büyükçekmece Belediyesinin uluslararası faaliyetleri ve Uluslararası İstanbul-Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali bu kapsamda değerlendirilmiştir.

Küreselleşmenin Diplomasiye Etkileri – Tarihten Bugüne Kısa Bir Bakış

Bir ülkenin uluslararası arenada güç kaynaklarını oluşturan toprak genişliği, askerî ve ekonomik güç; ülkelerin geleceklerini belirlemelerini, uluslararası ilişkilerine yön vermelerini sağlayan unsurlardandır. Bu olgular, bir ülkenin varlığını devam ettirmesi için temel taşlar olarak kabul edilse de günümüzde devletlerin; kültürel etki politikaları olarak uluslararası varlıklarında stratejik iletişim araçlarının gücünü de göz ardı etmemenin yanı sıra uluslararası alanda kültür, sanat, edebiyat, ekonomi, ticaret gibi kanallarla, festival veya çeşitli alanlarda düzenlenen etkinlikler, konferanslar vb. aracılığıyla belirleyici roller üstlendiğini de söylemek gerekir. Bugünü daha iyi anlamak için, Türkiye de dâhil devletlerin belirli alanlarda (sınırları belli olmak kaydıyla) dış politikadan ve küreselleşme dinamiklerinden bağımsız düşünülmeceğinden hareketle diplomasiye, dış politikaya, yerel yönetimlere ve faaliyetlerine ve tüm dünyayı bugüne hazırlayan küreselleşme olgusuna öncelikle değinmek gerektiğini düşünerek küreselleşmenin tarihsel süreçte geçtiği aşamalara kısaca değinelim.

Günümüzde dünyanın bakış açısını şekillendiren en büyük güçlerden biri de kuşkusuz küreselleşmedir. Sosyal, ekonomik, askerî, kültürel ve siyasi kulvarlarda teşekkül eden çok boyutlu bir yapıyı sahip olan küreselleşme, tüm dünyayı etkisi altına alma kabiliyetiyle pek çok alanda bir dönüşüme ve değişime kapı açmıştır. Bu dönüşümü harekete geçiren güçlerin en önemlilerinden birini de iletişim teknolojilerindeki atılımlar oluşturmuştur.

Dünya ile insanlar arasındaki tüm sınırları kaldıran küreselleşmenin getirdiği uluslararası entegrasyon sürecinde karşılıklı etkileşimin siyasi, ekonomik, sosyal, teknolojik ve kültürel boyutlarıyla yansımalarını yaşamın her alanında görmek mümkündür. Sürecin bu yöne evrilmesinin tarihi Soğuk Savaş Dönemi'ne kadar uzanmaktadır. Ekonomik ve sosyokültürel açıdan önemli bir dönüm noktası olarak kabul edilen küreselleşmenin çok yönlü etkileri, Soğuk Savaş'ın bitimi ile hız kazanmıştır. (Çelikçi, 2021) Küreselleşmenin bu hızı zorlukları da beraberinde getirmiştir. Gelişmiş ülkeler ve kentler

bundan payını alsa da birlik içinde ve huzurla yaşayacakları kentler oluşturma anlayışı ve isteği bu dönemde gün yüzüne çıkmaya başlamıştır. (Akman Ç. ve, Akman E., 2017)

Yirminci yüzyılın büyük çoğunluğu savaş ve çatışmalarla geçince savaş süreci, diplomasinin öneminin anlaşılmasına yol açmıştır. Konuyla ilgili çeşitli görüşler vardır. Bulut, bu değişimi “Sovyetleri Birliğinin dağılması ile ortaya çıkan yeni düzende, artık ikili diplomasinin dünyanın problemlerine tek başına çözüm getiremeyeceği ve dış politikanın bu değişen duruma ayak uydurmak zorunda olduğu yönünde bir konsensüs oluştu.” (Bulut, 2019) sözleşile dile getirmiştir. Dünyanın sorunsuz ve barışçı bir döneme girdiği (Esercan, 2006) öne çıkan görüşler arasındadır. Soğuk Savaş’ın ardından küreselleşme sürecinin hızı siyaset ve yönetim anlayışlarında hissedilir düzeyde olmuştur. Dış politikada, geleneksel diplomasi yöntemlerinin yerini yeni diplomasi yöntemleri almış; geleneksel diplomatik süreçler, iletişim çağı ve küreselleşmenin de etkisiyle ihtiyaçları karşılamaktan uzaklaşınca yerini kamu diplomasisi yöntemine bırakmıştır. (Poyraz ve Dinçer, 2016)

Yerel yönetimlerin küresel dünyayla etkileşimlerini de sekteye uğratan savaş, yerel toplulukların bir ölçüde daha bağımsız olmasının önüne de ket vurmuştur. Yerel yönetimlerin, çoğunlukla siyasal, ekonomik ve ideolojik açılardan yakın ilişkiler içinde oldukları komşu ülkelere ağırlık vermesi varlıklarının küresel düzeye ulaşmasının biraz daha ertelenmesine yol açsa da (Demirtaş, Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Dış İlişkilerinin Analizi: Merkez-Çevre Etkileşimini Yeniden Düşünmek, 2016), değişim kaçınılmaz olarak gerçekleşmiş, “20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren” yaşanan bu değişim sürecini, “yerel yönetimlerin yeniden ortaya çıkışı” (Demirtaş, Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Dış İlişkilerinin Analizi: Merkez-Çevre Etkileşimini Yeniden Düşünmek, 2016) olarak değerlendiren görüşler dile getirilmiştir. “Küreselleşme ile birlikte sınır ötesi iş birliklerinin, diplomatik ağların artması ve yerel yönetimlerin devlet politikalarına katılması”yla “yerel dış politika süreci başlamıştır.” (Yaylı ve Gönültaş, 2018).

Diplomasinin Evrimi ve Kamu Diplomasisi

Diplomasi, dış politikada yer bulan bir siyasal iletişim biçimi olarak devletlerarası ilişkileri yönetme, uluslararası ilişkileri etkili şekilde yürütebilme kabiliyeti şeklinde tanımlanabilir. Birçok tanımı mevcuttur. Bunlardan birini de

Akgönenç dile getirmiş; “bağımsız devletlerin, yani uluslararası sistemin temel birimlerin birbirleri ile olan ilişkileri ve kullanılan metotların tümü” (Akgönenç, 2009 akt. Akçadağ, 2019) şeklinde tanımlayarak diplomasi kavramını özetlemiştir.

Diplomasinin kapsamına tarihsel perspektiften kısaca bakacak olursak; I. Dünya Savaşı sonuna kadar “eski diplomasi” şeklinde uygulandığını ifade edebiliriz. Bu dönemde, “Avrupalı devletler arasındaki ilişkiler üzerine kurulu bir sistem, uluslararası politikaya hâkimdi ve uluslararası ilişkilere güç dengesi yön vermekteydi.” (Köse, 2017) Ancak barışın “eski diplomasi anlayışı” ile korunamayacağı düşünülmeye başlanmıştı. Bu dönem, geleneksel diplomasi anlayışından yeni demokrasi anlayışına geçişe kapı aralamıştır. Sadece “resmî görevliler” aracılığıyla yapılan yazışmaların yeterli olmayacağı görüşü “daha farklı bir diplomatik paradigma”ya (Köse, 2017) doğru ibresini çevirmiştir.

II. Dünya Savaşı’nın büyük yıkımlara yol açması kamu diplomasisinin etkin şekilde dünya siyasetinde yer bulmasını sağlamıştır. Her iki savaşın sonuçlarına ekonomik kayıpların yanı sıra manevi kayıpların da eklenmesi ile devletler politik tutumlarında yeni arayışlara girmişler, “sert güç” yerine “yumuşak güç”le çözüm arayışlarına yönelmişlerdir, aynı zamanda propagandanın siyasilerin kullandığı bir araç olması kamu diplomasisinin yerini sağlamlaştırmıştır. (Poyraz ve Dinçer, 2016)

Savaşın ardından iletişim teknolojilerinin kazandığı ivme geleneksel diplomasiyi değiştirince, iletişimin sağladığı tüm kolaylıklar diplomasiye de yansımıştır. (Akçadağ, 2019) Küreselleşmenin yarattığı değişim, toplumlar ve devletler arasındaki ilişkileri etkilemiş, dış politikaya yansımaları ile geleneksel diplomasi varlığını sürdürürken kamu diplomasisi gibi yöntemler de uluslararası ilişkiler alanında belirleyici olmuştur. (Eren, 2017)

Görüldüğü üzere, uluslararası ilişkiler alanı ve ona yön veren aktörler bu değişim rüzgârlarından payına düşeni almıştır. Çok sayıda tanımı olsa da kamu diplomasisi kavramını, “Günümüzün küreselleşen dünyasının, değişen uluslararası ilişkiler sisteminin gelişen diplomatik ilişkilerin ve iletişim biçimlerinin yeni hâli.” (Kömür, 2020) olarak açıklayan görüşler vardır. Devletler, uluslararası alanda etkili olabilmek için yumuşak güç stratejisini kullanmaya başlamıştır. “Yumuşak güç kamu diplomasisinin unsurlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır.” (Kömür, 2020) Kamu diplomasisi, yumuşak güç aracılığıyla “ekonomik, kültürel ve siyasi ortaklıkların ve barış ortamının

oluşması" için uygun alanı yaratmaktadır. (Kömür, 2020) Hâkim olan görüşlerdendir. Türkiye’de bu değişimin, 2000’li yıllardan itibaren gelişerek dış politikada kullanıldığı görülmektedir. (Keyman) Yumuşak gücün küreselleşme aracılığıyla yüklendiği anlamlar ve uygulamaları giderek daha çok önem kazanmakta, çok sayıda ülkenin dış politikalarında; etkileşimde bulunma, bağ kurma aracı olarak kültürel, siyasi, ekonomik, insani veya teknolojik ilişkiler gibi bağlamlarda yer bulmaktadır.

Kamu Diplomasisi ile Kültürel Diplomasi İlişkisi

Kültürel diplomasiye dair birçok görüş mevcuttur. Bunlardan birini Bulut, “Kültürel diplomasi, yumuşak güç gibi, dünyanın birçok farklı ülkesinde kamu diplomasisi kavramı ile de iç içe anılmaktadır.” sözleriyle dile getirir ve “Kültürel diplomasiyi ülkeler arası kamu diplomasisini kolaylaştıran, kamu diplomasisinin alt branşı olarak görenler olduğu kadar; kültürel diplomasiinin kendi başına ve daha özerk bir faaliyet alanı olduğunu düşünenler de mevcuttur.” diyerek konuyla ilgili farklı görüşlerin bulunduğunu belirtir. (Bulut, 2019) Kavramın, faaliyet gösterilen alana ve aktöre göre de değişebileceğini ifade eden Bulut, “Kültürel diplomasi, belirli bir topluluğa ait değer ve toplumsal birikimin başka bir topluluğa aktarılmasıdır. Kültürel diplomasi bu yolla ulusal, ekonomik ve siyasi faydalar sağlamanın yanı sıra, güven temelli ikili ilişkiler kurmayı amaçlar.” (Bulut, 2019) der ve “Kültür politikaları, zaman içerisinde yurt dışına ihraç edilebilecek seviyeye geldiğinde kültürel diplomasinin alanına girmekte, birer aracı olmaktadır.” (Bulut, 2019) diyerek kavramı geniş bir açıdan tanımlar.

Kamu diplomasisinde ise geleneksel ve yeni kamu diplomasisi olmak üzere ikili bir ayırmadan söz edilmektedir. Bunlardan biri olan geleneksel kamu diplomasisinde sert yaklaşımlar ve “siyasal bilgilendirme çabaları” vardır. Diğeri ise yeni kamu diplomasisi ve esnek yaklaşımın söz konusu olduğunu dile getirerek bu iki yaklaşımın “kültürel iletişimi ön plana çıkarmakta” olduğunu belirtir. (Yağmurlu, Halkla İlişkiler Yöntemi Olarak Kamu Diplomasisi, 2007) Yumuşak güç ekseninde kültürel iletişim, iki boyutlu olarak ele alınmaktadır. Bunlardan ilki olan kültürel diplomasi için Mitchell, şu açıklamaları yapmaktadır:

“Müzakereler sonucu oluşan resmî antlaşmaları ve bu anlaşmalar sonucu ortaya çıkan kültürel ilişkilerin yönetilmesini içermektedir. Bu genellikle, devletlerin kontrolünde ajans ve ensti-

tiiler aracılığıyla gerçekleşmektedir. Kültürel diplomasideki amaç, diplomatik etkinlikleri bir bütün olarak şekillendirerek istenen şekilde bir imaj sunmaktır. İkinci boyut kültürel ilişkilerde ise amaç, tek taraflı bir avantaj sağlamak değildir. Karşılıklı yarar temeline dayanan, ulusal toplumlar arası anlayış ve ortaklık sağlamaya yönelik çalışmaları kapsamaktadır. Samimi ilişkilere dayanmakta ve çok daha gerçekçi bir nitelik taşımaktadır.” (Mitchell, 1986 akt. Yağmurlu, 2007)

Yumuşak güç kavramını ilk kez 1990 yılında kullanan Nye ise kamu diplomasisinin üç boyutundan bahseder. Bu yaklaşımda: Basın bültenleri gibi günlük iletişim etkinliklerinin yanısıra stratejik iletişim etkinlikleri ve ülkelerin birbirleri ile burslar, değişim programları, stajlar, seminerler vasıtasıyla etkileşime geçtikleri kültürel diplomasi etkinlikleri de görülmektedir (Nye, 1990 akt. Yağmurlu, 2019) Bir başka görüşe göre ise kültürel diplomasi, kamu diplomasisi ve yumuşak güç açısından “ulusal dış politikayı destekleyici ve tamamlayıcı” bir role sahiptir. (Topçu, 2018)

Kavramla ilgili görüşler ve yaklaşımlar değişse de kültürel diplomasinin ülkelerin kendi kültürel değerlerini başka ülkelere aktarıp paylaştıkları bir yöntem olarak kamu diplomasi ile ilişkisi ve kamu diplomasisinin içinde yer alan, onun uygulama pratiklerinden biri olduğu genel kabul gören görüşler arasında değerlendirilebilir.

Kent Diplomasisi ve Yerel Yönetimlerin Kardeş Kent İlişkilerindeki Rolü

Kentler, kent nüfusunun artması, nüfusun büyük ölçüde kentlere yığılması ve kentleşmenin hızlanmasıyla beraber uluslararası ilişkiler alanında ön plana çıkmakta ve yeni aktörler olarak tanımlanmaktadır.

2014 yılında gerçekleştirilen istatistiklere göre dünya nüfusunun yüzde 54’ünün kentlerde yaşadığı tespit edilmiştir. Bu veriye göre, kentleşme eğiliminin gelecekte daha da artmasının beklendiği belirtilmiş ve 2050’de dünya nüfusunun yaklaşık üçte ikisinin kentlerde yaşayacağı öngörülmüştür. (Birleşmiş Milletler Basın Bülteni, 2018) Bu bilgi, kentlerin, uluslararası ilişkilerde bir iletişim ve etkileşim aracı olarak kent diplomasisinin giderek artan öneminin nedenlerini anlamak açısından oldukça önemlidir.

Kent diplomasi denilince de ilk akla gelen yerel yönetimler olmaktadır. Kent diplomasi için birçok tanım mevcuttur. Bunlardan biri, “Yerel yönetimlerin uluslararası ilişkilerini tanımlamak için yaygın olarak kullanılan bir terim” (Daoudov, 2013) olduğudur. Bir diğerinde kent diplomasisi, “Kentlerin

küresel siyasette kendilerini temsil etmek ve çıkarlarını gerçekleştirmek için uyguladıkları politikaya verilen isimdir.” (Pluijm ve Melissen, 2007) şeklinde tanımlanmaktadır. Her iki tanım da gerek uluslararası ilişkilerde yer bulmaları gerekse kendi temsiliyetlerini kendilerinin tayin ettiğine yapılan vurgu kentlerin yükselen bir değer ve güç olarak görüldüğünü göstermektedir. Bu ilerlemede, küreselleşme ve demokrasinin rolünün de etkili olduğunu yeri gelmişken vurgulamakta fayda vardır.

Küreselleşmenin bu gelişme üzerindeki payı ile kentler, “dünya kenti”, “küresel kentler” gibi kavramlarla ekonomiden, uluslararası politikaya, kalkınmaya kadar pek çok alanda artan görevleri ile ön plana çıkmaktadır. (Batal ve Topçu, 2019) Önemli bir kültür kenti olması bir kentin öneminin artmasında etkili bir unsur olmaktadır. Sahip olduğu tarihsel miras ile bulunduğu coğrafyanın çekiciliği de önemini artıran diğer unsurlardandır. İletişim ve ulaşım ağının gelişmesi tüm bunlara kapı açmıştır. Bundan sonraki süreçte kentler, küresel ağın sunduğu ortamda, refahtan pay alabilmek için kendilerini rekabet ortamında bulmuşlardır.

Küreselleşen dünyada kentler dünyadaki rekabete dâhil olunca kentlerin birbirleriyle rekabeti de başlamıştır. Kent diplomasisi bu anlamda ekonomik faaliyetler içine girebilmekte, bu faaliyetlerin bir ayağını da kültürel amaçlar doğrultusunda yapılan kardeş kent ilişkileri oluşturmaktadır. (Demirtaş, 2016)

Kardeş kent ilişkileri yerel yönetimler aracılığıyla yürütülmektedir. Yerel yönetimlere yüklenen bu rol onların etki alanlarını genişletmiştir. Konuyla ilgili Batal ve Topçu şu sözlere yer vermiştir: “Yerel yönetimler siyasi bir aktör gibi uluslararası arenada yer alabilmektedir. Politik temsil, anlaşma yapabilme gücü, işbirliği anlaşmaları, kültürel anlaşmalar ve ortaklıklar ortak yardım ve yatırım programları geliştirme gücü, bilgi paylaşım alanlarını ortaya çıkarabilme imkânı, yardım programlarının geliştirilmesi ve çeşitli ağlara katılabilme” gibi araçlar kent diplomasisi alanında kullanabilecek araçlar (Batal ve Topçu, 2019) olarak tanımlanmaktadır.

Yerel yönetimlerin; iletişimin yeniden inşası, barışın sağlanması, kültürel etkileşim gibi konularda sundukları destek, daha sonra ülkeler arasında bu ilişkilerin kurulmasında da etkili olan unsurlardan olmuştur. Yerel yönetimler, “Kalkınma boyutu, ekonomik boyut, kültür boyutu, ağ oluşturma ve temsiliyet” gibi kent diplomasisinin kapsadığı birçok boyutta rol alarak ülkeler arası ilişkilerin gelişmesine katkı sunmuşlardır.

Yerel yönetimlerin faaliyet alanları demokrasinin gelişimi ve küreselleşmenin sağladığı etkiyle bugün yerel ihtiyaçların karşılanması ötesine geçmiş, faaliyetlerinin uluslararası alanlara taşınmasını gereklilik hâline getirmiştir. “İşbirliği ve tecrübe paylaşımı gibi oluşumlarla ekonomik, ticari, kültürel ve sosyal ilişkiler” yerel yönetimler aracılığıyla geliştirilmektedir. Uluslararası ilişkiler alanında pek çok çalışma yapılsa da bunlar içinde en çok kardeş kent uygulamalarının ön plana çıktığı görülmektedir. (Batal ve Topçu, 2019)

Kardeş Kent Uygulaması

Küreselleşme, yerel yönetimlerin uluslararası arenada giderek artan ölçüde yer bulmasını, kentleşmenin artmasını, kentlerin önemini ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu durum da yerel yönetimlerin etki alanını genişletmiş ve kardeş kent ilişkileri yerel yönetimlerle anılır olmuştur. “Yerel yönetimler; küreselleşme, bölgeselleşme, yerelleşme ve küreselleşme gibi kavramların itici gücüyle artık daha etkili küresel aktörler olmuşlardır.” (Batal ve Topçu, 2019)

II. Dünya Savaşı’ndan sonra ortaya çıkan bir uygulama olan kardeş kentcilik, savaşın yarattığı yıkımın ardından belediye başkanlarının ve vatandaşların çabaları ile yaygınlaşmış ve 1951’de kurulan Avrupa Belediyeler Konseyi’nin en önemli uygulamaları arasında yerini almıştır. AB’nin genişlemesinde, demokrasi çalışmaları konusunda etkileri olmuştur. (Kardeş Şehirler El Kitabı, 2015) Avrupa Belediyeler Konseyi de (CEMR) kardeş kent ilişkilerini geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına destek olan kurumlardandır. (Türkiye Belediyeler Birliği,)

Kardeş kent ilişkilerinin Türkiye’deki durumuna baktığımızda akımın 20. yüzyılda başladığı ancak 21. yüzyılda gelişme gösterdiği görülmektedir. Bu konuda Demirtaş, “1990’lı yıllarda Türk dış politikasının dış dinamikler nedeniyle manevra alanının genişlemesi, Türki cumhuriyetlerle kardeş kent ilişkileri geliştirilmesi yoluyla yerel yönetimler üzerinde hissedilmişse de, 2000’ler bu sürecin ciddi anlamda ivme kazandığı dönemdir.” demiştir. Küreselleşmenin etkisiyle Türkiye ile AB ilişkilerinin gelişmesi sonucunda belediyelerin projeleri için başvuruda bulunacakları bir alan yaratması uluslararası alanda faaliyetlerini artıran bir unsur olmuştur. Belediyeler, dış ilişkilerde “ekonomik, kültürel, barış, insani, temsil ve markalaşma” amaçlarını

yürütmüşlerdir. (Demirtaş, 2016) sözleri ile de uygulamanın nasıl başladığı ve nasıl geliştiğine dair bilgiler aktarmıştır.

Kardeş kent ilişkileri birçok boyutta değerlendirilmektedir. Bu görüşler kardeş kent ilişkisinin kapsamını belirtebilmek açısından önemlidir. Ekşi, Bell-Souder ve Bredel tarafından yapılan sınıflandırmayı *Dünyada ve Türkiye’de Kardeş Şehircilik* ismini taşıyan kitabında aktarmıştır. Sınıflandırmada; kardeş kent ilişkilerinin “tarafklar arasındaki bir değişimi” ifade ettiği dile getirilmiş; bu değişim, “kültürel, ekonomik, enformasyonel ve ekonomik” değişim olarak sınıflandırılmıştır. “Kültürel değişim, karşılıklı olarak “tarafkların birbirlerinin kültürlerini anlamalarına yönelik faaliyetlerini”; “akademik değişim, karşılıklı öğrenme faaliyetlerini”; “enformasyonel değişim, bilginin transfer edildiği faaliyetleri” ve “ekonomik değişim, maddi kazancı teşvik eden ticari faaliyetleri” kapsar şeklinde değişim türleri ve faaliyet alanları belirtilmiştir. (Ekşi, 2018)

Kardeş kent ilişkilerini; “ekonomik, sosyal, kültürel alanlarda”, “bazen kentler bazen yönetimler arasında işbirliği, dayanışma ve bilgi-deneyim alışverişleri için” ilerlemeyi, gelişmeyi sağlama amacıyla uygulanan “bir ortaklık modeli” olarak tanımlayan görüşler de vardır. (Zeren ve Aktulun, 2018) Aynı zamanda birçok boyutundan söz eden görüşler de vardır ve bunlar, uygulamanın ülkeler arasında kurulan niteliğini görebilmek yönünden önemlidir. Ekşi, kardeş kent ilişkilerini, kurulan karşılıklı ilişkiler bağlamında değerlendirerek “kuruluş motivasyonları” ve “gerçekleştirilen faaliyet alanları” olmak üzere iki başlık altında sınıflandırmıştır. “Siyasi/ideolojik, coğrafi, tarihsel/kültürel, ekonomik motivasyon” kuruluş motivasyonları olarak belirtilmiş; “eğitsel, kültür, sanat ve spor, sosyal sorumluluk ve beledi/enformasyonel faaliyetler ise gerçekleştirilen faaliyet alanları” (Ekşi, 2018) olarak ifade edilmiştir.

Ülkeler arasında kurulan ilişkilerin sağlam temeller üzerinde yükselmesini sağlayacak ve pekiştirecek bir uygulama olması sebebiyle kardeş kent ilişkilerine verilen değer her geçen gün artmakta ve daha çok desteklenmektedir. Belediyelerde kardeş kent uygulamalarına yönelik birimler kurulmuştur. Avrupa Birliği’nin sağlamış olduğu hibe ve fon desteklerinden faydalanabilmek amacıyla uzmanlar ve yabancı dil bilen personel belediyelerde ilgili görevlere getirilmiştir. (Akman Ç. ve, Akman E., 2017)

Kültürel diplomasisinin en önemli araçlardan birini oluşturan yerel yönetimlerin günümüzde barışın inşasından, sürdürülmesine, uluslararası iş birlikleri ile kurdukları ortaklıklarda ülkelerine ekonomik, kültürel, siyasi ve sosyal alanlarda sundukları katkılara kadar kentlerini geliştirip güçlendirmek amacıyla kapsamlı pek çok hedefi ve misyonu bulunmaktadır. Uluslararası alanda üstlendikleri roller, belediyelerin kurumsal vizyonunu, belediye başkanlarının ise yönetim vizyonunu ön plana çıkarmaktadır. Bu noktada kentlerin ve yerel yönetim birimlerinin küresel bir kent vizyonuna sahip olması, tarihsel geçmişi, geçmişten bugüne gelen tarihi mirası, bulunduğu coğrafyanın çekiciliği vb. unsurlar kentleri ve buldukları yönetim birimlerini uluslararası ilişkilerde ön plana çıkarmaktadır. Bu görüşten hareketle, çalışmamızın son kısmında İstanbul-Büyükçekmece Belediyesini ele alarak belediyenin kültürel diplomasi alanında yaptığı çalışmaları ve Uluslararası İstanbul-Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivalini değerlendireceğiz.

Büyükçekmece Belediyesinin Uluslararası Faaliyetleri ve Kardeş Kent İlişkileri

Türkiye’de yerel yönetimlerin uluslararası ilişkileri bazı kanun maddeleri ile düzenlenmiştir. Yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluklarını ve faaliyet alanlarının ayrıntılarını görmek için öncelikle bu kanun maddelerine değinmenin faydalı olacağını düşünüyoruz. Ardından Büyükçekmece Belediyesinin, uluslararası faaliyetleri ve kardeş kent uygulaması ile ilgili çalışmalarına yer vereceğiz.

2002-2005 yılları arasında Türkiye’de yapılan bazı reformlar “kamu yönetiminde yeni bir yapılanma” yaratmıştır. Bu reformlar sayesinde “Yerel yönetim birimleri hem yetki ve sorumluluk bakımından, hem de kurumsal ve mali kapasite bakımından güçlendirilmiştir.” Böylece “ülke içinde ve ülke dışında birlikler kurma, birliklere katılma, kardeş kent anlaşmaları yapma hakkına sahip” olmuşlardır. (Batal ve Tuğlu, 2018)

Yerel yönetimlerin uluslararası ilişkilerini düzenleyen 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 74. maddesi ile belediyelere resmî süreci düzenleyen mevzuatta sunulan imkânlar şu şekilde ifade edilmiştir: “Belediye, belediye meclisinin kararına bağlı olarak görev alanıyla ilgili konularda faaliyet gösteren uluslararası teşekkül ve organizasyonlara, kurucu üye veya üye olabilir. Belediye bu teşekkül, organizasyon ve yabancı yerel yönetimlerle ortak faaliyet ve hizmet projeleri gerçekleştirebilir veya kardeş kent ilişkisi kurabilir. Birinci ve

ikinci fıkra gereğince yapılacak faaliyetlerin, dış politikaya ve uluslararası antlaşmalara uygun olarak yürütülmesi ve önceden Çevre ve Şehircilik Bakanlığının izninin alınması zorunludur.”

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediye Meclisinin görevlerini düzenleyen 18. maddesinin birinci fıkrasının (p) bendinin içeriği ise şu şekildedir: “Yurt içindeki ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının izniyle yurt dışındaki belediyeler ve yerel yönetim birlikleriyle karşılıklı iş birliği yapılmasına; kardeş kent ilişkileri kurulmasına; ekonomik ve sosyal ilişkileri geliştirmek amacıyla kültür, sanat ve spor gibi alanlarda faaliyet ve projeler gerçekleştirilmesine; bu çerçevede arsa, bina ve benzeri tesisleri yapma, yaptırma, kiralama veya tahsis etmeye karar vermek. Bu madde ile kardeş kent ilişkileri kurulması konusunda karar alma yetkisi Belediye Meclisi'ne verilmektedir.” (Belediye Kanunu)

1173 Sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun ile 3335 Sayılı Uluslararası Nitelikteki Teşekküllerin Kurulması Hakkında Kanun ise yerel yönetimlerin uluslararası ilişkilerini düzenleyen diğer kanunlardandır. (Batal ve Topçu, 2019)

“Yerel yönetimlerin özerklik kazandığı, merkezi yönetimlerden bağımsız olarak uluslararası ilişkiler ve etkileşimler kurabildiği, kendi aralarında birlikler vb. kurumlar oluşturabildiği bu yeni yönetim anlayışı; yerel yönetimlerde katılım gösterilen çok sayıda konferans, birlik, antlaşmanın doğmasını sağlamıştır.” Kentlerin, diğer kentlerle etkileşimi sağlayacak ve iletişimi artıracak şekilde kuracakları bağ, yönetim biçimlerine ve politikalarına da yansımaktadır. (Batal ve Topçu, 2019)

Bu kapsamda Büyükçekmece Belediyesi, uluslararası alanda birçok faaliyet içinde yer almıştır. Bunlardan biri de bugüne kadar 13 kardeş kent ile ilişkilerinin sürdürülmesini sağlamasıdır. Bu çabası ile Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın en önemli kriterlerinden biri olan ikili ilişkilerin gelişmesinde etkili olmuştur. 2002 yılından bu yana Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresinde Türkiye'yi temsil eden Türk Millî Delegasyonu üyelerinden biri de Büyükçekmece Belediyesidir. Türkiye'nin Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nı 1988 yılında imzalamıştır. Yerel yönetimleri daha özerk bir yapıya kavuşturulmasını amaçlayan Şart'ın ayrıntıları, “yerel makamların, kanunlarla belirlenen sınırlar çerçevesinde, kamu işlerinin önemli bir bölümünü kendi sorumlulukları altında ve yerel nüfusun çıkarları

doğrultusunda düzenleme ve yönetme hakkı ve imkânı” şeklinde belirtilmektedir. (Batal ve Topçu, 2019)

2017 yılında, Büyükçekmece’de *I. Uluslararası Yerel Yönetimler Kongresi* düzenlenmiştir. Türkiye’de bir ilk olan Kongre’de 210 başvuru arasından seçilen 133 bildiri, “Yerel Yönetimlerin Dünü, Bugünü ve Yarını” yerel yönetimlerin sorunları, yerel yönetim temsilcileri ve akademisyenlerin bir araya geldiği kongrede görüşülüp tartışılmıştır. Kongre’nin ülkeler arasındaki işbirliğini sağlaması, deneyimlerin paylaşılmasında ve karşılıklı yardımlaşmanın sağlanmasında büyük katkıları olmuştur. (Büyükçekmece 1. Uluslararası Yerel Yönetimler Kongresi Bildiri Özet Kitabı, 2017) Burada, Büyükçekmece Belediyesinin bu alanda yapılan çalışmalarını yakından takip ederek uygulama alanı yaratmadaki çabasının ön plana çıktığı görülmekte, diplomatik etkinliğinin, kent diplomasisi açısından ve sürdürülebilir başarı açısından önemi fark edilmektedir.

Büyükçekmece Belediyesi, uluslararası alanda pek çok ödül almıştır. Kentcilik hizmetleri, sosyal belediyecilik ile kültür ve sanat etkinliklerine yaptığı yatırımlar sonucunda Büyükçekmece, Avrupa Konseyi “12 Yıldız Kent” ödülünü 7 kez kazanmıştır. Bu ödüller, Büyükçekmece Belediyesinin yerel demokrasinin gelişmesi, katılımcılık kültürünün yaygınlaşması amacına yönelik yaklaşımını ve desteğini sürdürdüğüünün görülmesi açısından önemlidir. Aynı yılda(2018) ,Avrupa Konseyi tarafından Büyükçekmece Belediyesi’ne Şeref Bayrağı verilmiştir.

Büyükçekmece Belediyesi, devam eden yıllarda da yerel düzeyde demokrasinin işleyişine katkı sunmaya devam etmiş ve Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi İzleme Komitesi toplantısının 2018 yılında ilk kez Büyükçekmece’de yapılması sağlanmıştır. “Yerel Demokrasinin İşleyişi ile İlgili Raporlar”ın görüşüldüğü toplantılarda yerel demokrasi adına önemli adımlar atılmıştır.

Büyükçekmece Belediyesi 2020 yılında “Uluslararası İdeal Kent Ödülüne” layık görülmüştür. “Akıllı Kent Bilgi Otomasyonu” projesi, Belediyenin vizyonunu gösteren, kentsel yaşam kalitesinin yükseltilmesi çabasının bir sonucu olarak dikkat çeken bir proje olarak ön plana çıkmaktadır. 2020 yılında, Avrupa Konseyi tarafından “Avrupa Yerel Demokrasi Haftası Partneri Ödülü” ve 2021 yılında, Avrupa Konseyi tarafından başarılı yerel yönetimlere verilen “Avrupa Şeref Plaketi Ödülü” Büyükçekmece Belediyesinin aldığı diğer ödüllerdendir.

Büyükçekmece Belediyesi, kardeş kent ilişkilerini geliştirmek için çalışmalarını dostluk, kardeşlik ekseninde stratejik adımlarla sürdürmüştür. Büyükçekmece Belediyesi aktif ikili ilişkilerini Bulgaristan'ın Gornaoryahovitsa (2003), Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin İskele (2003), Almanya'nın Gelsenkirchen (2004), Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Lapta (2007), Kosova'nın Mamuşa (2008), Güney Kore'nin Cheonan (2013), Slovenya'nın Kranj (2013), Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Güzelyurt (2017), Makedonya'nın Struga (2015), Ukrayna'nın Dolyna (2022), Macaristan'ın Óbuda-Békásmegyér (2022), Tunus'un Djerba Midoun (2022), Arnavutluk'un Lezhe (2022) olmak üzere 13 kardeş şehri ile devam ettirmektedir.

Büyükçekmece Belediyesinin 2003 yılından bugüne dek kardeş kent ilişkilerinin özellikle kültür, sanat, iklim ve çevre sorunlarına yoğunlaştığı görülmekte, kardeş kentlerle çeşitli etkinliklerde, festivallerde bir araya gelerek ilişkilerin derinleştirilmesi ve geliştirilmesi yönünde adımlar atılmaktadır. İmzalanmış kardeş kent protokollerinde ortak tarihsel ve kültürel geçmişin önemsendiği; ilişkilerde sosyal, kültürel, eğitim, sanat, spor ve ekonomi ve ticaret alanlarında derin ve istikrarlı iş birliğinin kurulması ön görülmektedir. Böylece her iki ülkeye mensup vatandaşların bağları bu protokoller ve ortak katılımların olduğu etkinliklerde güçlenmektedir. Bu amaçla; çevre odaklı ve dünyanın geleceğini yakından ilgilendiren küresel ısınma tehdidine karşı Almanya'daki kardeş şehri Gelsenkirchen Belediyesiyle 2022 yılında "Kardeş Kent İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır. Bu protokol, iklim krizine karşı girişilen mücadeleye birlikte destek vermenin, tüm dünyayı ilgilendiren bu tehditler karşısında ülkeler arası dayanışma içinde olduğunun bir örneği olması açısından son derece önemlidir. Törende, Büyükçekmece ve Gelsenkirchen'den 4 okul da karşılıklı olarak "Kardeş Kent Okul Protokolü" imzalanmıştır. Öğretmenlerin ve öğrencilerin karşılıklı kültürel ilişkiler kurmasına olanak sağlayan bu protokolün her iki şehre katkısı dünya barışı, kentlerarası dostluk ilişkileri bağlamında büyüktür. (Büyükçekmece Belediyesi, 2023)

Kardeş kent ilişkilerinde, kentlerin zor günlerinde birbirlerinde yardım ettikleri dayanışma örneklerini de bulunmaktadır. Bu konuda, Büyükçekmece'nin kardeş kentlerinden olan Dolyna'ya yardımlarından söz edilebilir. Ukrayna'da savaşın uzun sürmesinden dolayı ülkede temel gıda ve tıbbi malzeme stokunun tükenme noktasına gelmesi, Büyükçekmece'yi harekete geçirmiş Ukrayna'da bulunan kardeş şehri Dolyna Belediye Başkanının gönderdiği ihtiyaç listesine göre ilk yardım, tıbbi malzeme, kadın ve çocuklar için

malzeme, yiyecek içecek ve hijyen malzemeleri hazırlamış ve gönderilmiştir. Bunun gibi acil yardım gereken konularda kardeş kent ilişkilerinin birbirlerine olan destekleri de ön plana çıkmaktadır.

Acil yardımların, farklı ortaklıkların yanı sıra Büyükçekmece'nin, ülkeler ve vatandaşlarıyla kültürel bağ kurma amacıyla yaptığı faaliyetler de bulunmaktadır. Büyükçekmece, dünya çapında adını duyurmuş bir festivale ev sahipliği yapmaktadır. Büyükçekmece'nin 23 yıldır devam eden Uluslararası İstanbul Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali, çok sayıda ülkeyi kardeşlik, dostluk mesajları altında bir araya getiren bir festival olarak dünya çapında üne kavuşmuştur. Festivalin Büyükçekmece Belediyesi ve Türkiye için taşıdığı önemin büyüklüğünü düşünerek, çalışmamızın bu son kısmında festivalin dününe, bugününe, kültürel diplomasi kapsamında uluslararası öneme daha yakından bakmak gerektiği kanısındayız.

Kültürel Diplomasi İlişkilerinin Geliştirilmesi: Uluslararası İstanbul-Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali Örneği

Kültürel diplomasi, stratejik birçok alanı kapsayan ve ülkeler arası ilişkiler kurmayı, birikimi ve deneyimi aktarmayı teşvik eden bir alandır. Uluslararası İstanbul-Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali de bu kapsamda değerlendirilebilecek festivallere örnek teşkil etmektedir. Festival kapsamı itibarıyla çok yönlülüğü, açık fikirliliği, yaratıcılığı, yenilikçiliği, iyiyi, güzel olanı, kültür birikimini; ülkelerin, toplumların izlerini taşıyan folklorik öğeleri içinde barındırır. Birikim ve etkileşim sonucu ortaya çıkar. Tüm bu unsurlar, bir ülkeye ait değerlerin neler olduğunu anlamının en kısa yoludur. Ayrıca, bu değerler bütünü, bir ülkenin en etkili tanıtım araçlarından biridir. Festivaller ve festivaller kapsamında düzenlenen etkinlikler de aynı minvalde değerlendirilmektedir.

Hizmet ve turizm endüstrisinde oldukça büyük yer tutan uluslararası bir festival olan Uluslararası İstanbul-Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali, kenti markalaştıran, aynı zamanda yerel düzeyde de kentin gelişimine katkı sağlayan önemli bir etkinliktir. Tarihi eskilere dayanmakta ve bazı stratejik hedefler temelinde organize edilmektedir.

Festivalin Tarihçesi

Büyükçekmece Belediyesi tarafından ilk olarak 2000 yılında düzenlenen ve dünyanın en büyük 3. festivali olan Uluslararası Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali kültürlerin sanat, festival ve etkinlikler aracılığıyla buluşmasını sağlayan, katılımcıları müzikle, dansla, heykelle ve onlarca sanat dalı ile buluşturan çok sayıda ülkeye ve ülke halkına festival boyunca ev sahipliği yapan dünyaca ünlü organizasyonlardan biridir.

Festivalin tarihçesi 1998 yılına kadar uzanmaktadır. Büyükçekmece Gölü önünde bakımsızlıktan bataklık ve çöp yığınlarıyla dolan, aynı zamanda İstanbul'un tarihi geçmişini yansıtan kıymetli mimari yapıları barındıran yaklaşık 70.000 m²lik alan çeşitli çalışmalarla dönüştürülmüş ve burada, Osmanlı imparatorluğunun 700. kuruluş yıl dönümü kutlama etkinliklerini yapmak amacıyla ilk kez bir organizasyona ev sahipliği yapan Kültürpark park alanı yapılmıştır. İstanbul'un tarihî eser açısından en değerli yerlerindedir. XVI. yüzyılın ilk çeyreğinden itibaren Osmanlılar, Büyükçekmece'de de Mimar Sinan'a ait eserler inşa ettirmişlerdir. Kanuni Sultan Süleyman adına köprü, kervansaray ve çeşme inşa edilmiştir. (Alkan, 2020) Mimar Sinan tarafından yaptırılan ve Mimar Sinan'ın "şaheserim" dediği Kanuni Sultan Süleyman Köprüsü, Kurşunlu Han Kervansarayı ile Sokullu Mehmet Paşa Camii bu alanda bulunan eserlerdir. Bu caminin en önemli özelliği yekpare taştan oyulmuş mimarisidir. Bir benzeri Mısır'da bulunmaktadır. (Büyükçekmece Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015) Caminin önünde yer alan ve üç kanattan oluşan Kanuni Çeşmesi alandaki tarihî dokuyu tamamlamaktadır.

İlk olarak Kültürpark alanında imparatorluğun 700. kuruluş yıl dönümünü kutlamak amacıyla uluslararası bir festivalin düzenlenmesi kararlaştırılmıştır. Festivalde imparatorluğun sınırları içerisinde kalan ve sonradan bağımsız olan ülkelerin kültür ve sanat elçilerini davet ederek dostluğa ve barışa dair mesajlar vermek amaçlansa da, 17 Ağustos 1999 tarihinde Marmara depremi gerçekleşince bu etkinlikler yapılamamıştır. İlk kez 2000 yılında I. Uluslararası Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali hayata geçirilmiştir. İlkinde yaklaşık 30 ülke, ikinci yıl ise 50'ye yakın ülke festivale katılmıştır.

Festivalin Stratejik Çerçevesi ve Hedefleri

Yukarıda da açıklandığı gibi Osmanlıdan ayrılıp bağımsızlığını ilan eden ülkelerle dostluğu ve barışı pekiştirmek amaçlansa da bu fikir, sonraki dö-

nemlerde korunup aynı zamanda daha geniş bir bakışla ele alınıp Büyükçekmece'yi kültür ve sanat alanında dünya kenti yapma fikrine ilham olmuştur. Fikrin temelinde, Türkiye'de gerçek anlamda kültür ve sanat festivalinin olmaması ve bu boşluğu kapatabilme düşüncesi vardır. Böylece festival aracılığıyla Büyükçekmece'yi, İstanbul'u ve ülkeyi kültürel anlamda tanıtarak destinasyon imajına katkıda bulunmak; dostluğa, kardeşliğe, barışa bu vesileyle katkı sunmak festivalin stratejik çerçevesini de belirlemiştir. Festivallerin hem yerel hem ulusal düzeyde fayda sağlayabilmesi amacıyla stratejik açıdan da ele alınması gerekmektedir.

Festivali organize eden kurum olan Büyükçekmece Belediyesinin vizyonu doğrultusunda bu strateji; ülkenin ve kentin sahip olduğu folklorik kültürel değerleri yansıtan; bütünleşmeyi, kapsayıcılığı ve çeşitliliği ön plana çıkarılmayı hedefleyen bir yapı etrafında kenti uluslararası platforma taşıma amacına da hizmet etmektedir.

Bütünleşmeyi ve dünya ülkelerini bir araya getirmeyi arzu eden ve bunu her yıl gerçekleştiren festivalin en dikkat çekici yanı ise katılım sağlayan ülkelerin kendi değerlerini sunmalarını festival boyunca düzenlenen yarışmalarla, gösterilerle, çok sayıda kültür ve sanat etkinliği ile imkân sağlayarak yapmasıdır. Bu özelliği festivalin ayırt edici niteliğini ortaya çıkarmaktadır.

Kente ekonomik, sosyal ve kültürel katkılar sunmak, ülkeler arasında ve festivale katılan insanlar arasında güven inşa etmek, kentin kültürünü yansıtarak turizm potansiyelini artırmak, kentin ve Türkiye'nin uluslararası tanıtımını yapmak festivalin amaçlarını ve stratejik çerçevesini özetlemektedir.

Festivalin yöre halkına olan katkısı; düzenlenen yarışmalara, etkinliklere katılmalarıyla, kendi ürettikleri ürünleri sunmalarıyla ve sanatın pek çok dalı ile ilgili olarak yapılan faaliyetlerde doğrudan yer almalarıyla, yeni fırsatlar elde etmeleriyle ve kültürel yeteneklerini geliştirip keşfetmeleri, paylaşım kültürünün halkalarını oluşturmaları ile katlanmaktadır. Aynı zamanda farklı ülkelerden insanlarla tanışma ve dostluk kurmalarını sağlama işlevini de yerine getirmektedir.

Festivalin yerel düzeyde bölgeye ve bölge insanına katkısı da düşünülmüştür. 2000 yılından bu yana, 23 yıldır kesintiye uğramadan devam eden festival turizm ekonomisine katkı sunduğu kadar zamanla halkın kültüre ve sanata olan ilgisini de artırmıştır. Halkın festivalle iç içe olması onların yaşam biçimini etkilemiş, festivalde yer alan farklı ülke insanı ile sosyal ve kültürel alışveriş içinde oluşu yöre halkını kendilerini geliştirmeye sevk etmiştir.

Festivalin hedeflerinden biri de ülke ekonomisine ve tanıtımına katkıdır. Bu katkılardan biri dünya gündemiyle birlikte Türkiye'yi de yakından ilgilendiren konuların izlenmesi ve ön plana çıkarılmasıyla sağlanmaktadır. Örneğin dünyanın da içinde bulunduğu iklim krizi ile mücadele kapsamında 23. Uluslararası İstanbul Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali "Ekoloji" temasıyla düzenlenmiştir. Böylece dikkat çekici bir tema belirlenerek hem iklim krizi sorunu, hem de festival ön plana çıkarılmıştır.

Festivalde geleneksel olarak yapılan Boğaz turu, festivalin stratejik hedeflerinden bir diğeri olarak değerlendirilebilir. Tur, Türkiye'nin yurt dışı tanıtımlarında oldukça önemlidir. Festival kapsamında geleneksel olarak yapılan Boğaz turu, kültür elçileri ile birlikte Eminönü İskelesinden başlayıp Anadolu Kavağı'nda son bulmaktadır. 23.sü düzenlenen festivalde de gelenek devam ettirilmiş 64 ülkeden 500 kültür ve sanat elçisi Boğaz gezisine katılmıştır. Bu vesileyle her yıl İstanbul'un doğal güzellikleri ile çevredeki tarihî dokuyu tanıtmaya imkânı yakalanmaktadır. İstanbul'un ve festivalin uluslararası tanıtımı yapılmaktadır. (Yağmur ve Peker, 2022) Bir önemli konu da 500 yıllık Kanuni Sultan Süleyman Köprüsü üstünde festivale katılan tüm sanatçı ve zanaatkarların festivalin hiç değişmeyen "Sevgi Birbirimize, Barış Hepimize" ve "Sanat Sevgi ile Sevgi Dostlukla Buluşuyor" ana sloganları ile oluşturdukları barış zinciridir.

Festival Teması, Festivalin Ana Etkinlikleri ve Katılan Ülkeler

Her yıl seçilen tema Festival Komitesi tarafından Büyükçekmece halkının da görüşü alınarak Belediye Meclis onayıyla belirlenmektedir. Tema belirlerken daha çok barış, sevgi, kardeşlik konuları ön plana alınmakta, ayrıca güncel olaylar da göz önüne alınarak bir çalışma yapılmaktadır.

Festivalin ana etkinlikleri arasında Uluslararası Altınköprü Çağdaş Dans Yarışması, Uluslararası Altınköprü Halk Dansları Yarışması, Uluslararası El Sanatları-Atölye Bayramı, Heykel Sempozyumu, Uluslararası Güler Ertan Fotoğraf Yarışması, Uluslararası Çocuk El Sanatları Atölyeleri, Festival Özel Sergileri, Konserler gibi sanatın, kültürün çeşitli alanları yer almaktadır. Ayrıca konserler, çalıştaylar ve sergiler de düzenlenmektedir. Kültür ve sanat alanında "Yaşam Boyu Başarı Ödülü", "Yaşam Boyu Onur Ödülü", "Yılın Sanatçısı", "Basın Başarı Ödülü", "Basın Onur Ödülü" verilmektedir. (Yağmur ve Peker, 2022)

Her sene konjonktür doğrultusunda karar verilen festivalin sergi ve el sanatları temaları şu şekilde sıralanabilir: Haydi Getir Rengini Sen De, Sevgi Birbirimize Barış Hepimize, Sanat Sevgiyle Kültürler Dostlukla Buluşuyor, Çamura Hayat Verenler, Her Şey Doğadan, Doğa Aşkına, Ahşaba Dokunmak, Hurda Metalden Heykeller, Doğamızdan Gelen Zanaatlar, Ekolojik Baskı, İleri Dönüşüm Sanat Atölyesi, Köklere Yolculuk 'Eşikten Yükselen Sesler', Renklerin Armonisi, Su ve Yaşam, Gökkuşluğu Altında.

Örneğin 2022'de 23.sü düzenlenen festivalde en önemli kültür etkinliklerinden biri olan "Eşikten Yükselen Sesler-Köklere Yolculuk" festival kapsamında açılan ilk sergi olması açısından önemlidir. Uluslararası El Sanatları-Atölye Bayramı "Doğadan Gelen Zanaatkârlar" sergisi 19 ülkeden 110 zanaatkâr ve yüzlerce eserini Anadolu'nun zanaatkârları ile bir araya getirmiştir. (Yağmur ve Peker, 2022) Güler Ertan Fotoğraf Yarışması festivalde en çok ilgi gören yarışmalardandır. Yarışmanın konusu "Ekolojik Dengesizlik" olarak belirlenmiştir. 829 fotoğraf sanatçısı, 3 bin 44 fotoğraf ile yarışmaya katılmıştır. (Yağmur ve Peker, 2022) Önemli sempozyumlardan biri de kültürel etkinlikleri ile tanınan ülkelerde bile nadiren rastlanan heykel sempozyumudur. (Yağmur ve Peker, 2022)

Katılımcıların yoğun ilgiyle karşıladığı bir başka etkinlik ise "Türk Yemekleri Sergisi" dir. Sergi, gönüllü hizmet sunan 500 Büyükçekmeceli kadının yemeklerinin sunumu ve ikramından oluşmaktadır. (Yağmur ve Peker, 2022)

Festivalin yapıldığı yıldan bu yana toplamda 170 ülke katılım sağlamıştır. Bu ülkelerin bazılarının isimleri şu şekildedir: Ukrayna, Çin, Macaristan, Bulgaristan, İspanya, Gürcistan, K.K.T.C., Meksika, Ürdün, Güney Kore, Irak, Suriye, Panama, Kenya, Kosta Rika, Kanada, Kamerun, Slovakya, Cezayir, Malta Polonya, Küba, Almanya, Pakistan, Slovenya, Çekya, Venezuela, Yunanistan, Filipinler, Doğu Timor, Güney Afrika, Lübnan, Hindistan, Arjantin, ABD, Arnavutluk, Kosova, Kuzey Makedonya, Mısır, Rusya, Portekiz, Kongo Özbekistan, Tataristan, Avusturya, İtalya, Endonezya, Malezya, Nepal, Fas, Letonya, Karadağ, Sierra Leone, İrlanda, Bosna Hersek, Tayland, Sırbistan, Beyaz Rusya, Brezilya, Romanya, Bahreyn, Porto Riko, İngiltere, Fransa, Hırvatistan, Tayvan, Yeni Zelanda, Moldova, Avustralya, Dubai, Hollanda, Togo Azerbaycan, Finlandiya, Estonya, Litvanya, Kolombiya, Gagavuz, Yıyemen, Guam, Şili, Japonya, Tunus, İran Vietnam, Sri Lanka, Singapur, Tanzanya, Dağıstan, Kırım Türkmenistan, Kırgızistan, Kazakistan, Altay Cumhuriyeti, Peru, Belçika, Bangladeş, Birleşik Arap Emirlikleri, İsrail,

Lüksemburg, Myanmar, Suudi Arabistan Lihtenştayn, İsviçre, Buryatya, Norveç, İsveç, Danimarka.

Festivalin Uluslararası Önemi ve Başarıları

Dünyaya sevgi, dostluk, kardeşlik ve barış mesajları veren bir festivaldir. “*Sevgi Birbirimize Barış Hepimize*”, “*Sevgi Birbirimize Sağlık ve Barış Hepimize*” sloganlarıyla tüm dünyada özlem duyulan barışı ve dostluğu ön plana çıkarmaktadır. Görev sorumluluğu ve vizyonu ile Büyükçekmece, uluslararası çapta bir dünya kenti olmayı başarmıştır.

Festival, 2003 yılında Birleşmiş Milletler’in UNESCO’ya bağlı Dünya Dans Festivalleri Birliği üyesi olmuştur. Dünya Festivaller Birliği tarafından 8 kez “Dünyanın En İyi Kültür ve Sanat Festivali” ödülüne layık görülmüştür. (Yağmur ve Peker, 2022)

2019 yılında düzenlenen 20. festivalde, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin maddi, manevi destekleri ile isminin İstanbul Büyükçekmece Uluslararası Kültür ve Sanat Festivali olarak değiştirilmesine karar verilmiştir.

Aynı yıl, Büyükçekmece Belediyesi ve AIESEC Öğrenci Değişim Derneği işbirliğiyle düzenlenen WESTFEST Projesi kapsamında 13 farklı ülkeden 17 genç Büyükçekmece’ye gelerek Büyükçekmece’nin ve 20. Uluslararası Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali’nin tanıtımı için video-fotoğraf çekimleri, röportaj ve araştırmalar yaparak çalışmalarına katılmışlar, sosyal ve kültürel paylaşımlarda, etkileşimlerde bulunarak festivalin misyonuna katkıda bulunmuşlardır.

İstanbul Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali, CIOFF (*Uluslararası Folklor Festivalleri ve Geleneksel Sanatlar Konseyi*) tarafından 4 kez “Dünyanın En İyi Festivali” seçilmiştir. Festival, Türkiye’nin ilk CIOFF üyesi ve A kategorisindeki tek festivali olarak anılmaktadır. Ve hâlen bu kategoride Türkiye’deki ilk ve tek temsilcidir. Aynı zamanda FIDAF’ın da kurucu festivalidir. CIOFF ve FIDAF tarafından 9 kez dünyanın en iyi festivali seçilmiş, 2021 yılında CIOFF ve FIDAF tarafından “Onursal Festival Ödülü”ne layık görülmüştür. FIDAF tarafından etkinlikler ve organizasyon açısından örnek alınması gereken festival olarak üye olan tüm festivallere önerilmiştir.

Festivalin ülke ekonomisinin ve tanıtımının yanı sıra kentin tanıtımına katkısı, aralarında Büyükçekmece’nin kardeş kentlerinin de bulunduğu çok sayıda katılımcı ülkenin ve ülke vatandaşının varlığıyla her sene katlanmak-

tadır. Bunun gibi uluslararası alanda geniş çaplı yapılan festival ve etkinliklerde; belediye başkanlarının yönetim ve liderlik vasıflarının yanında hizmetlerin etkin şekilde gerçekleştirilmesini sağlayan, küresel bakış açısına sahip yöneticilik potansiyellerine de sahip olmasının oldukça önemli olduğu görülmektedir.

Festival; kardeş kent ilişkilerinin pekişmesine ve yenilerinin kurulmasına, uluslararası diplomasinin, turizmin gelişmesine, kültürler arası alışverişe, ülkelerin birbirlerinin kültür varlıklarını tanınmasına, benzer özellikler taşıyan ülkeler ile etkileşim sağlamaya, eğitim alanında kazanımlara ve iş ortaklığının kurulması gibi pek çok konuya katkıda bulunmaktadır.³

Festival, Türkiye'nin kültür ve sanat faaliyetlerinde sınırlarını aşip dünyaya açılmasında, Türkiye'nin ve Büyükçekmece'nin dünyaya tanıtılmasında önemli bir görev üstlenmiştir ve bu görevi her sene geliştirerek, daha çok kesime ulaşarak devam ettirmektedir. Türkiye'nin küresel anlamda tanınmasına katkı sunan bir organizasyon olarak dünyada yerini almıştır.

Festival, bugüne kadar uluslararası arenada en değerli festivallerden biri seçilmiş, onlarca ödül almıştır. Büyükçekmece Festivali hem basında hem de uluslararası konjonktürde çok değerli bir festival olarak anılmaktadır. Festival, kültürel faaliyetlerin uluslararası alanda sahneye konması ile kardeş kent uygulamasının hız kazanmasına vesile olmuştur.

Festivalin Barışa Katkısı

Barışın inşasında sevginin ve kardeşlik duygularının ön plana çıkarıldığı festivale birçok ülkeden kültür elçileri katılmaktadır. En son 23.sü düzenlenen festivalin sloganı "Sevgi Birimize Barış Hepimize" olarak belirlenmiştir. Barış çağrısı yapan kültür elçileri arasında ülkeleri savaş hâlinde olan Ukraynalı ve Rus gençler de yer almış ve tüm dünyaya birlikte sevgi ve barış mesajları göndermişlerdir. (Yağmur ve Peker, 2022)

Festivale her yıl çok sayıda ülkeden katılım olmaktadır. En son düzenlenen 23. festivale 64 ülkeden katılım olmuş, bu ülkelerden gelen gençler sevgi ve barış mesajları vermişlerdir. Her geçen yıl etki alanını genişleten festivalin bu başarısında belediyeyi ve belediye çalışmalarını şekillendiren, yön veren vizyoner bakış açısı ön plana çıkmaktadır. Büyükçekmece Belediyesinin çalışanlarının çabalarının ve katkısının altı bu anlamda çizilmelidir. Özellikle 23.

³ <http://www.buyukcekmecefest.com/festival-hakkinda/>

festivalde ülkelerinde savaş yokmuşçasına bir araya gelip el ele tutuşan, birbirlerine sarılan Ukraynalı ve Rus gençleri bu ortak değerler etrafında bir araya getiren, “sevgi bahçesi” çemberinin halkalarından birini oluşturan bu vizyoner yaklaşımın bir parçası olarak değerlendirilebilir. Festivale, 18 yaş altındaki çocuklar ilk kez katılmıştır. Ukraynalı barış elçileri çocukların davetinin nedeni de büyüklerinin ülkelerinde devam eden savaşın içinde bulunmalarıdır.

Festival, dünya gençlerini ve bu vesileyle kültürlerini bir araya getirerek geleceğe ekilen barış tohumlarının da mimarı olmaktadır. Bu bağlamda festival, dünya barışına çok büyük katkı sağlayacak projelerin içerisinde değerlendirilmelidir çünkü bu gençlerin bir kısmı, yarın milletvekili olacaklar, bakan olacaklar, ülkelerinde yönetim kadrolarında yer alacaklar. Bu durum festivalin barışa çağrısının yalnızca düzenlendiği gün için değil, sürekli olacağını destekler niteliktedir.

Festivalde gelenekselleşen etkinliklerden biri de “sevgi bahçesi”nin kurulmasıdır. Her yıl “sevgi bahçesi” oluşturularak ülkelerin plakaları barış kütüğüne çakılmaktadır. Mehteran Takımı’nın gösterisinin ardından festivale katılan ülkelerin katılımcıları geleneksel kıyafetleriyle tarihî 700 metre uzunluğundaki Kanuni Sultan Süleyman Köprüsü üzerinde bir araya gelip el ele tutuşarak burada ülkelerinin bayraklarını dalgalandırmakta ve tüm dünyaya bir kez daha sevgi ve barış mesajı vermektedirler. (Yağmur ve Peker, 2022) Festival, dünya gençlerini buluşturarak barışa ve sevgiye dair dünyaya verdiği mesajla ve bu yönüyle diğer festivallerden ayrılmaktadır.

Büyükçekmece Belediyesinin, dünya kültürlerini ve gençlerini bir araya getirerek buluşmalarını ve kaynaşmalarını sağlaması büyük bir misyonu üstlendiğini ve başarıyla yerine getirdiğini göstermektedir.

Festivalin Yerel Demokrasi Kültürüne Katkısı

Katılımcı bir anlayış temeline dayanan, günümüzde nüfusun büyük kısmının kentlerde yaşaması sebebiyle ihtiyaçların farklılaşması sonucu yaygınlaşan, halkın kararlara katılabilmesi ve denetleyebilmesi şeklinde özetlenebilen yerel demokrasinin bir örneğini Uluslararası İstanbul Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali’nde görmek mümkündür. Büyükçekmece Belediyesi, yerel demokrasinin festival aracılığıyla kentte nasıl işler hâle geldiğini,

“Büyükçekmece Festivali’nin sahipleri Büyükçekmece Belediyesi, Büyükçekmece gençleri, Büyükçekmece kadınları, Büyükçekmece sanayicileri ve bizim sivil toplum kuruluşlarımız.” sözleriyle açıklamaktadır.

Büyükçekmece Belediyesi personeli, kent halkı, bazı kulüpler, kuruluşlar, STK’ler festivalde iş birliği içinde olunan önemli aktörlerdir. Tüm bu aktörlerle ilişkilerin kurulması ve sürdürülmesinde festivaller etkili birer araç olmaktadır ve bu, yerel demokrasinin güven içinde devam ettiğinin bir örneğini oluşturmaktadır. Festivaller belirli bütçelerle yapılmaktadır. Festival organizasyonlarının en zorlu tarafı maddi boyutudur. Ev sahibi belediye için bu maliyeti tek başına karşılamak zordur. Büyükçekmece Uluslararası Kültür ve Sanat Festivali için ana kaynağı, bölgede bulunan çeşitli kuruluşlar, aynı zamanda bazı sivil toplum kuruluşları üstlenmektedir. (Büyükçekmece Belediyesi Kültür Müdürlüğü, 2023)

Yerel demokrasinin bir unsuru olan yerel halkın katılımcılığını teşvikte festivalin ve festivalde düzenlenen etkinliklerin rolü önemlidir. Festivalin en özel etkinliklerinden biri olan “Türk Yemekleri Sergisi” buna örnek olarak gösterilebilir. Kültürel değerlerin ve kültürel mirasın ön plana çıkarılmasında kent halkının, kadınların bu sergideki payı ve emeği büyük olmuştur. Sergide, gönüllü 500 Büyükçekmeceli kadın tarafından yöresel yemekler de dâhil çok çeşitli yiyecekler hazırlanmıştır. (Yağmur ve Peker, 2022) Büyükçekmece’de yaşayan, Türkiye’nin dört bir yanından olan insanlar maddi kaygı gözetmeksizin kendi yörelerine ait yemekleri kendileri yapmakta ve festivale katılan sanat elçilerine kendileri sunmaktadır. Katkılarından dolayı kadınlara katılım belgesi verilmektedir. Bu, belediye yönetiminde karar alıcılarla yerel halkın doğrudan etkileşim hâlinde olduğunun, halkın kent içinde düzenlenen organizasyonlarda güvenle yer aldığı, katılımcılığın, yerel demokrasinin işlerliğinin bir başka örneğidir.

Sonuç

Bu çalışmada, öncelikle küreselleşmenin etkisinden hareketle diplomasinin tarihsel süreçte geçirdiği evrim incelenmiş, kentleşme olgusunun hızlanmasıyla kentlerin öneminin artmasını hazırlayan süreçleri daha net görebilmek amacıyla tarihsel süreçlerinden kısaca bahsedilerek günümüzde aldığı şekil

anlatılmaya çalışılmıştır. Çalışma boyunca, kentlerin güçlü aktörler olarak ortaya çıkması, yerel yönetimlerin diplomasideki rolleri, üzerinde durduğumuz temel konu olmuştur.

Dünya düzeninin küreselleşme etkisiyle hızla değişimi ticaretin, ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi isteğini; sosyal ve kültürel bağların güçlendirilerek destek ve bilgi paylaşımını sağlama ihtiyacını doğurmuş; kentlerin önemlerinin artmasıyla dünyada diploması konularında daha fazla yer almaya başlaması uluslararası ortaklıkların yerel yönetimlerle güçlendirilmesini gündeme getirmiştir. Bu kapsamda çalışmamızda, yerel yönetimlerin görev ve sorumluluklarının artmasıyla uluslararası alandaki görev ve sorumluluklarının kapsamı; yoğunlukla kültürel diploması aracılığıyla değerlendirdiğimiz kardeş kent uygulamaları, Büyükçekmece Belediyesi ve Uluslararası İstanbul-Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali bağlamında ele alınmıştır.

Çalışma sonunda, yumuşak güç kavramının uygulayıcısı olan yerel yönetimlerin ülkeler arası ilişkilerin sağlanmasında; barışa, ekonomiye, ticarete, kültürel ve sosyal faaliyetlere, eğitime dair kalıcı ilişkilerin kurulmasındaki etkileri göz önüne alınarak, bölgesel ve küresel sorunlara yaklaşımlarının olumlu geri dönüşleri olduğu görülerek bu ilişkilerin güçlendirilerek devam ettirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Extended Abstract

The Place and Scope of Diplomacy in Developing Sister City Relationships: The Example of The International İstanbul- Büyükçekmece Culture and Art Festival

Sister city relationships have emerged as a significant mechanism for fostering international cooperation, cultural exchange, and economic development between cities around the world. These partnerships, also known as twinning agreements or friendship cities, aim to build bridges between diverse communities, promote mutual understanding, and share best practices. At the core of the success of these relationships is the role of diplomacy, which plays a pivotal role in navigating the complexities of international affairs, cultural differences, and the pursuit of common goals. This paper delves into the place and scope of diplomacy in developing sister city relationships, exploring how diplomacy facilitates collaboration, enhances cultural understanding, and contributes to the economic and social growth of cities involved. At the heart of sister city relationships lies the concept of diplomacy, which serves as the bedrock for initiating, sustaining, and advancing partnerships between cities. Diplomatic efforts are crucial in initiating sister city agreements by establishing official channels of communication, negotiating terms, and securing the commitment of both parties. Diplomacy helps identify areas of common interest, aligns expectations, and lays the foundation for collaborative initiatives. By providing a structured framework for interaction, diplomacy ensures that the partnership is nurtured and sustained over time, even as political, economic, and social dynamics evolve. One of the key benefits of sister city relationships is the opportunity to enhance cross-cultural understanding and foster people-to-people connections. Diplomacy plays a pivotal role in bridging cultural divides by facilitating cultural exchange programs, educational initiatives, and citizen engagement activities. Diplomats and city officials act as cultural ambassadors, promoting mutual respect and appreciation for diversity through various activities such as cultural festivals, language exchange programs, and joint art ex-

hibitions. These initiatives help dispel stereotypes, promote tolerance, and encourage the sharing of traditions, ultimately fostering a more interconnected global community. Diplomacy within sister city relationships extends beyond cultural exchange to encompass economic and social growth. Economic diplomacy plays a crucial role in identifying opportunities for trade, investment, and technological collaboration. By leveraging each city's strengths and resources, diplomats can facilitate partnerships between local businesses, industries, and research institutions. This not only boosts economic development but also creates avenues for job creation and innovation. Additionally, social diplomacy focuses on addressing shared challenges such as urban planning, sustainable development, and public health. Collaborative efforts in these areas contribute to improved quality of life for citizens and establish a foundation for enduring friendships. Even in the most harmonious sister city relationships, challenges and conflicts may arise. Diplomacy serves as a crucial tool for addressing disagreements, managing crises, and maintaining the integrity of the partnership. Skilled diplomats adeptly navigate sensitive issues, seeking common ground and facilitating open communication to prevent escalation. Whether dealing with differences in cultural practices, trade disputes, or political disagreements, diplomacy enables parties to find solutions that preserve the overall objectives of the sister city relationship. While diplomacy plays a critical role in fostering sister city relationships, it is not without challenges. Language barriers, differences in governance structures, and varying levels of resources can impede effective communication and collaboration. Additionally, evolving political landscapes can influence the dynamics between sister cities. Nevertheless, these challenges present opportunities for diplomats to innovate, adapt, and find creative solutions to maintain the vitality of the partnership. The place and scope of diplomacy in developing sister city relationships are indispensable to the success and sustainability of these partnerships. Diplomacy serves as the catalyst for collaboration, the bridge for cultural understanding, and the facilitator of economic and social growth. As cities around the world continue to seek avenues for international cooperation, the role of diplomacy remains central in navigating challenges, seizing opportunities, and fostering enduring connections that enrich the lives of citizens and contribute to a more interconnected global community. Local governments' search for solutions to both regional urban problems and national global problems is facilitated by sharing experience and knowledge between countries. Local governments support on issues such

as the reconstruction of communication, the establishment of peace, and cultural interaction was one of the factors that later became effective in the establishment of these relations between countries. Local governments have contributed to the development of relations between countries by taking roles in many dimensions covered by city diplomacy such as development, economic and cultural dimensions, networking and representation. The sister city relationship contributes to the development of international relations in local governments that serve this purpose and become intermediary institutions for increasing interactions in social, economic, educational, cultural and commercial fields. Various tools are used both in the development of these relations and in order to increase the interaction between countries. Festivals and events are one of these tools. A large number of countries and citizens coming together for cultural interactions and meeting on a platform to promote their own cultures bring countries closer to each other, which paves the way for the permanence of peace, cooperation and security between countries.

Initially the diplomatic activities of the Buyukcekmece Municipality is one of the best example of the municipal diplomacy in the world and Türkiye to be mentioned. Due to that fact within this work emphasizing strategic communication tools such as public diplomacy and cultural diplomacy, the relationship of these fields with each other and with sister city practice have been the first topic to be evaluated. Following that the role of cities and local governments in the international arena, the importance of cities in international politics, the dynamics that prepared this process, and the vision of local governments in the increasing role of cities were tried to be revealed. In the final part of this work the increasing importance of cities in international politics, the rapid change of the world order with the effect of globalization, the desire to develop trade and economic relations; strengthened social and cultural ties and created the need to provide support and information sharing. With the increase in the importance of cities, the fact that they have started to take more part in diplomacy issues in the world has brought to the agenda the strengthening of international partnerships by local governments. In this context, with the increase in the duties and responsibilities of local governments, the scope of their duties and responsibilities in the international arena; sister city practices, which mostly evaluated through cultural diplomacy, were discussed in the context of Büyükçekmece Municipality and the International Istanbul-Büyükçekmece Culture and Art Festival.

Kaynakça/References

1. Akçadağ, E. (2019). Dünyada ve Türkiye’de kamu diplomasisi. <http://www.kamudiplomasisi.org/pdf/emineakcadag.pdf>.
2. Akman, Ç. & Akman, E. (2017). Türkiye’de kardeş şehir uygulamalarının dört büyükşehir belediyesi üzerinden nitel bir analizi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (27), 228-254. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sbe/issue/38545/507011>
3. Alkan M (2020). Arşiv belgeleri ışığında Sadrazam Rüstem Paşa’nın Büyükkarıştıran’daki mimari eserleri. *Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 10(19), 1 - 34. 10.33207/trkede.651305
4. Batal S, Topçu V (2019). Yerel yönetimlerde uluslararası ilişkiler faaliyetleri: İstanbul büyükşehir belediyesi üzerine bir inceleme. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7(19), 341 - 374.
5. Batal S., Tuğlu K. (2018). Türkiye’de yerel yönetimlerin çok düzeyli yönetim ve kent diplomasisi bakımından değerlendirilmesi. *Tesam Akademi Dergisi, Yerel Yönetimler Özel Sayısı*, 189-214.
6. Belediye Kanunu. (2005). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5393.pdf>
7. Türkiye Belediyeler Birliği (2021). CEMR’in Çalışma Alanları. https://www.tbb.gov.tr/Tr/icerik_cemrin-calisma-alanlari_301 adresinden 10 Temmuz 2023 tarihinde alınmıştır.
8. Bulut. F. (2019). Küresel siyasette kültürel diplomasinin yeri: Türkiye’nin durumuna dair tespit ve öneriler (Politika Notu No. 2019/09). İstanbul: İLKE İlim Kültür Eğitim Derneği.
9. Birleşmiş Milletler (2018). Basın Bülteni, Urban Prospects Press Release. <https://population.un.org/wup/Publications/Files/WUP2018-PressRelease.pdf> 10 Temmuz 2023 tarihinde alınmıştır.
10. Büyükçekmece 1. Uluslararası Yerel Yönetimler Kongresi Bildiri Özet Kitabı. (2017). Marmara Belediyeler Birliği. <https://marmara.gov.tr/UserFiles/Attachments/2018/01/05/728c68f9-87ca-413b-8a7c-316ce24a9276.pdf> 14 Haziran 2023 tarihinde alınmıştır.
11. Büyükçekmece Belediyesi. (2023). <https://www.bcekmece.bel.tr/> 14 Haziran 2023 tarihinde alınmıştır.
12. Büyükçekmece Belediyesi (2015). Faaliyet Raporu, https://webapi.bcekmece.bel.tr//Media/faaliyet-raporu/2015_faaliyet%20raporu.pdf, 14 Haziran 2023 tarihinde alınmıştır.
13. Büyükçekmece Belediyesi (2023) Kültür Müdürlüğü.
14. Çelikçi, A. (2021). Soğuk savaş sonrası dönemde ulus devlet ve milliyetçilik: küreselleşme çerçevesinde ulus devlet ve milliyetçilik tartışmaları. *İngelem*, 15-34.
15. Daoudov, M. (2013). *Yerel Dış Politikanın Temelleri*. T.C. Marmara Belediyeler Birliği Yayını (74).
16. Demirtaş, B. (2016). Türkiye’de yerel yönetimlerin dış ilişkilerinin analizi: merkez-çevre etkileşimini yeniden düşünmek . *Uluslararası İlişkiler Dergisi* , Özel Sayı: Türk Dış Politikası , 151-173 . DOI: 10.33458/uidergisi.463089
17. Ekşi, S. T. (2018). *Diinyada ve Türkiye’de Kardeş Kentçilik*. İstanbul: Türk Dünyası Belediyeler Birliği (TDBB).
18. Eren, E. (2017). Sivil toplumun dış politika inşasındaki rolü: Türk kamu diplomasisi örneği. *Ekonomi, Politika ve Finans Araştırmaları Dergisi* , 36-37.
19. Esercan, K. (2006). *Soğuk Savaş Sonrası Yeni Diplomasi Anlayışı. [Yüksek Lisans Tezi]*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

20. Keyman, E. F. (2022). *Ansiklopedi Tübitak*. TÜBİTAK. https://ansiklopedi.tubitak.gov.tr/ansiklopedi/yumusak_guc 14 Haziran 2023 tarihinde alınmıştır.
21. Kömür, G. (2020). Yumuşak güç unsuru olarak kamu diplomasisi. *International Journal of Politics and Security*, 2(3), 91.
22. Köse, E. (2017). Dijital diplomasinin sosyo-ekonomik ve sosyo-politik yapıya etkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Kayfor 15 Özel Sayısı*, 2347-2370, 2351.
23. Pluijm, R. v., ve Melissen, J. (2007). *City Diplomacy: The Expanding Role of Cities in International Politics*. Netherlands Institute of International Relations, 6.
24. Poyraz, E., ve Dinçer, M. (2016). Küreselleşen dünyada Türkiye'nin kamu diplomasisi faaliyetler. *International E-journal*, 3 (4), 30-48. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/intermedia/issue/33912/375356>
25. Yağmur, İ., ve Peker, T. (2022). *Festival Özel Eylül-Ekim*.
26. Yağmurlu, A. (2007) Halkla ilişkiler yöntemi olarak kamu diplomasisi. *İletişim Araştırmaları Dergisi*, 5(1): 9-38
27. Yağmurlu, A. (2019). Kamu diplomasisi ve ulus markalaşması: bir elmanın iki yarısı mı? *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 2019 (49), 122-138. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ikad/issue/69411/992336>
28. Yaylı, H., ve Gönültaş, Y. C. (2018). Uluslararasılaşan yerel yönetimler: yerel dış politika (paradiplomasi) kavramına teorik bir bakış. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(2), 273.
29. Zeren, H. E., ve Aktulun, E. (2018). Yönetişim çerçevesinde ortaklıklar belediyelerin kardeş kent ilişkileri. *ASSAM Uluslararası Hakemli Dergisi*, 5, 8.

Dr. Hasan Akgün

1975 yılında Sefaköy (Küçükçekmece) Belediyesinde belediyeciliğe ilk adımını attı. 1975-1980 yılları arasında Sefaköy Belediyesinde Yazı İşleri Müdürü ve Başkan Yardımcısı olarak görev yaptı. 1979 yılında İstanbul Yabancı Diller Yüksekokulundan mezun oldu. 1979-1988 yılları arasında Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün "Şehircilik ve Belediyelerin Yönetimi" konulu eğitim programlarına katılarak şehircilik ve yerel demokrasi alanında eğitim aldı. 1981 yılında, kurucuları arasında yer aldığı İstanbul Belediyesi Küçükçekmece Belediye Şube Müdürlüğünde Müdür Yardımcısı görevinde bulundu. 1984 yılında, 3330 sayılı kanun ile Türkiye'de ilk defa hayata geçirilen Büyükşehir Belediyesi uygulamasında, Bakırköy Belediyesinin kuruluşunda ve tüm birimlerinin teşkilatlanmasında görev aldı. 1986 yılında Büyükçekmece Belediyesi Başkan Yardımcılığı görevine atandı. 1989-1993 yılları arasında; Fransa, Almanya ve Belçika yerel yönetimlerinin yapılarını inceledi ve Türkiye'deki uygulamalarla mukayeselerini yaparak geniş çaplı bir çalışma ortaya koydu. 1992 yılında, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesinde "Belediyelerin Evrensel Gelişimi ve Bütçelerinin Analizi" konulu tezi ile yüksek lisans derecesini ve 1996 yılında İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsünde "Kentsel Gelişme Sürecinde Büyükçekmece" konulu tezi ile doktora derecesini aldı. 1994 Yerel Seçimlerinde Büyükçekmece

Belediye Başkanı seçildi. Ardından 1999, 2004, 2009, 2014 ve 2019 Yerel Seçimlerinde art arda Büyükçekmece Belediye Başkanlığı Seçimlerini kazandı.

He started his first municipal career in October, 1975 at Sefaköy Municipality and completed his higher education while he was working. He graduated from İstanbul Foreign Language Schools in 1978. Between the years 1979 – 1988 he participated many training programs of Public Administration Institute for Middle East under the subject of “Administration of Municipals and City Planning”, and made comprehensive researches. Between the years 1989-1993, he analyzed the structure of local governments in Germany, Holland, Belgium and France; and submitted a comprehensive research by comparing these governments with the practices in Turkey. In 1992 he completed his master in Business Administration Department in İstanbul University with the thesis under the subject of “Universal Development of Municipals and The Analysis of Budgets”. In 1993 he started his doctorate in İstanbul University in Institute of Marine Sciences and Management, and analyzed coastal planning works of especially south coasts of France and Barcelona, Spain. He also studied on the land uses of these areas and compared his findings with the practices in Turkey. In 1996 he finished his doctorate thesis with the subject of “Büyükçekmece on Urban Development Process” and qualified to receive “Doctor” title. He was elected as the Mayor of Büyükçekmece in the 1994 Local Elections. He subsequently won the Büyükçekmece Mayoral Elections in 1994, 2004, 2009, 2014 and 2019 Local Elections.

E-posta: baskan@bcekmece.bel.tr